

Yttrande

Datum
2016-01-25

Diarienummer
500-7213-15

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet
johan.fallenius@regeringskansliet.se

Yttrande över Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdraget ”Prövning av miljöfarliga verksamheter och krav på bland annat upprättande av miljökonsekvensbeskrivning”

(Ert dnr: M2015/02675/R)

Sammanfattning

Länsstyrelsen Jämtlands län anser att flera av Naturvårdsverkets förslag till ändringar av miljöprövningsförordningen (MPF) innebär bra rättningar, förenklingar och förtydliganden. I andra fall kvarstår eller förvärras tolkningsproblemen.

Det finns behov av ytterligare vägledning med exempel för att underlätta klassning och ge mer enhetliga bedömningar. Brist på central vägledning innebär stora problem för företag och myndigheter.

Allmänna synpunkter på redovisningen

Det är bra att bestämmelserna förenklas genom att exempelvis ta bort vissa undantag. Men det finns en risk att texten blir så kortfattad och generell att det istället blir otydligt och skapar tolkningssvårigheter. I flera förslag till bestämmelser står det ”huvudsakligen”, ”i synnerhet” och andra diffusa uttryck. Ett färre antal undantag ställer dessutom höga krav på tydlighet när det gäller rangordning av bestämmelserna.

Det finns även behov av förtydliganden av begrepp som är avgörande för vilka verksamheter som berörs. Det gäller exempelvis begrepp som ”försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala” och ”behandling” av elavfall.

Naturvårdsverkets förslag om övre och nedre mängdgräns i nästan alla bestämmelser medför i vissa fall en större otydlighet istället för ett förtydligande. Det gäller exempelvis förslag där mängdgränser anges som ”mellan x och y ton per kalenderår”. Det framgår då inte om den aktuella klassningen ska tillämpas om den ansökta mängden är exakt x eller endast om mängden överstiger x. Ibland kan tolkningshjälp fås av angränsande bestämmelser men inte alltid. I nu gällande lagrum står det ofta tydligt att det avser en mängd ”mer än x ton per kalenderår”.

Det är av stor vikt att eventuella ändringar genomförs samtidigt i de förordningar mm som berörs av ändringarna.

Synpunkter på särskilda avsnitt

3.9 Övergångsbestämmelser

Det anges att ansökan ska lämnas in till tillståndsmyndigheten inom två år efter ikraftträdandet. Länsstyrelsen vill påtala svårigheterna med långa handläggningstider hos miljöprövningsdelegationen vilket kan leda till att det tar flera år för en prövning. Överklagas tillståndsbesluten kan det dröja ytterligare tid innan verksamheter får tillstånd. Det är viktigt att det framgår hur pågående verksamheter ska hanteras tillsynsmässigt under tiden.

Enligt Naturvårdsverkets förslag får befintliga verksamheter fortsätta att bedrivas till dess tillståndsfrågan är slutligt avgjord. Tillståndsmyndigheterna ges möjlighet att ta beslut om inskränkningar eller förbud under tiden. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att formuleringarna om ”prövningstid” inte medför en osäkerhet om att beslutade inskränkningar för verksamheten fortsätter att gälla om tillståndsbeslut överklagas.

4.2.6.1 Syfte och principer för ändringar i miljöprövningsförordningen

Det är en god grundtanke om samstämmiga uppgifter, indelningar, beskrivningar och mängdgränser i olika förordningar och direktiv. I det enskilda fallet kan det dock finnas anledning att göra vissa avsteg för att få önskad tydlighet, se exempelvis avsnitt 5.18.

4.2.6.4 Markering av bestämmelser i MPF som omfattas av IUF

Länsstyrelsen anser att förslaget innebär ett bra förtydligande för både verksamhetsutövare och myndigheter. Bestämmelsen visar även kopplingen mellan det föreslagna begreppet IED-verksamhet och industriutsläppsförordningen.

5.6.4 7 kap. 3 § MPF (Päls, skinn och läder)

Anmälningsplikt ska enligt förslaget gälla för ”*garvning eller annan beredning av hudar och skinn med en behandling baserad på mellan 2 ton och 100 ton produkter per kalenderår*”. Formuleringen kan medföra en osäkerhet om verksamheter som producerar maximalt 2 ton/år omfattas av bestämmelsen och vad mängdgränsen avser. Enligt den nuvarande lydelsen omfattas endast verksamheter med en ”*produktion av mer än 2 ton färdigt läder eller färdigt pälsskinn*”.

5.7.2 och 5.7.3 angående 8 kap. 1-2 §§ MPF (Trävaror)

Ändringen i 8 kap 1-2 §§ från att omfatta endast träskyddsmedel till att omfatta ”kemikalier” kan få konsekvenser eftersom flera verksamhetsutövare kommer att omfattas. Detta medför merarbete både för företag och för myndigheter. Det behövs vägledning om vad som menas med kemikalier.

5.7.5 8 kap. 7 § MPF (Trävaror)

Den föreslagna lydelsen är ”*anläggning för tillverkning av faner eller plywood, OSB-skivor, träfiberskivor, spånskivor eller andra produkter av spån, upp till och med 600 kubikmeter per dygn eller 150 000 kubikmeter per kalenderår.*” Det kan finnas risk att bestämmelsen kan komma att feltolkas. Det går att tolka den som att man avser en viss mängd spån istället för en viss mängd produkter.

5.11 12 kap. MPF - Kemiska produkter

Länsstyrelsen vill påtala risken att några processer och produkter kan falla mellan stolarna när man delar upp en ganska bred paragraf (i MPF) som omfattar många typer av processer och produkter. Det är viktigt att inte missa någon process eller produkt.

5.11.7 12 kap. 6 och 7 §§ MPF

Naturvårdsverket föreslår en ny 12:44 § om övrig kemisk tillverkning. Länsstyrelsen anser att det är bra att även anläggningar för tillverkning av bränslen ur fasta material omfattas av försöksverksamhet eller annan icke industriell verksamhet. En tydlig definition behövs dock avseende *”försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala”*.

5.16 19 kap. MPF - Förbrukning av organiska lösningsmedel

I 19 kap 1 § har Naturvårdsverket skrivit: *”... gäller för anläggningar för ytbehandling av material, föremål eller produkter, i synnerhet för appretering, tryckning, bstrykning, avfettning...”*. Uttrycket ”i synnerhet” kan tolkas olika och behöver förtydligas för att minska risken för misstolkningar.

5.17 21 kap. MPF- Gas- och vätskeformiga bränslen, el, värme och kyla

De föreslagna bestämmelserna om anaerob biologisk behandling (21:1 och 2 §§) har blivit röriga.

5.18 28 kap. MPF – Rening av avloppsvatten

Naturvårdsverket föreslår att den nya 28:2 § andra stycket ska ha följande formulering: *”Tillståndsplikt enligt denna bestämmelse gäller inte om verksamheten huvudsakligen tar emot avloppsvatten från hushåll eller...”*. Länsstyrelsen anser att det bör preciseras vad som avses med ”huvudsakligen” eftersom det lämnar utrymme för olika tolkningar. Det är även avgörande för om det blir en IED-anläggning eller inte. Det är därför extra viktigt att det inte blir fel i klassningen mellan 28:1 § och 28:2 §. Eftersom det fortfarande är otydligt vilka anläggningar som ska omfattas av 28:2 § bör det förtydligas eller exemplifieras.

Det kommer att innebära mycket arbete om många fler anläggningar kommer att omfattas av tillståndsplikt och IED-krav. Det framgår dock inte riktigt av avsnittet om konsekvenser (5.18.3). Det verkar mycket osäkert hur det kommer att bli.

6.2.2. Indelningen av 29 kap. MPF (Avfall)

Förslagen innebär en total revidering av kap. 29. Det kan vara bra med nya rubriker, ändrad indelning och ändrad ordning men det ska motiveras av en större tydlighet. Bestämmelser för stora verksamheter som förbränning och deponering anges först i den nya indelningen. Därefter kommer bestämmelser om generell återvinning/bortskaffande före lagrum som återigen gäller mer specifik hantering. Verksamhetskoderna ligger inte längre i nummerordning utan hoppar mellan olika rubriker. Denna indelning kommer att medföra sökproblem. Länsstyrelsen anser dock att det är en fördel att de nuvarande verksamhetskoderna behålls så långt det är möjligt.

6.3.2. Svenskt genomförande av avfallsdirektivet

Naturvårdsverket föreslår nya bestämmelser angående anmälningspliktiga avfallsverksamheter i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Det införs krav på innehåll i en anmälan samt krav på beslut och dess uppgifter. Det kan medföra att vissa befintliga verksamheter behöver göra en kompletterande anmälan.

Länstyrelsen anser att den föreslagna lydelsen av nya 25 f § behöver förtydligas, helst direkt i bestämmelsen men om det inte går via vägledning. Begreppet ”för varje tillåtet förfarande” i punkt b behöver ett förtydligande. Vilka bestämmelser om avslutande och efterbehandling ska anges i en anmälan enligt punkt f? Verksamhetsutövare bör snarare ange vilka åtgärder som planeras vid avslutande av verksamheten. Tillsynsmyndigheten ska sedan ange relevanta bestämmelser i sitt beslut.

6.4 Begrepp och formuleringar i 29 kap. MPF

Länstyrelsen anser att det finns både för- och nackdelar med förslaget att ta bort begreppet ”anläggning” från huvuddelen av avfallsbestämmelserna. Det kan vara bra ur tillsynsynpunkt att fler verksamheter och åtgärder berörs genom att begreppet tas bort. Men det innebär också att mindre hanteringar kan drabbas onödigt hårt. Hantering av uppgrävda rena jordmassor är exempel som ofta diskuteras.

Det är bra att begreppet ”yrkesmässig” behålls och läggs till för de nya bestämmelser som saknar en nedre mängdgräns.

Det vedertagna begreppet ”mellanlagring” föreslås ersättas av ”lagring som en del av insamling”. Det överensstämmer med en del andra dokument men kommer att kräva mycket vägledning, inte bara under en övergångsperiod. Frågeställningar gäller bland annat om vem som utför insamlingen respektive lagringen samt tillämpning vid lagring från olika kundbesök. Definitionen blir tydligare om man anger att det motsvaras av mellanlagring. Punkt 4 i den föreslagna definitionen ger behov av hänvisning eller vägledning vad som menas med lagring vid återvinnings- eller bortskaffningsverksamhet.

Det saknas verksamhetskod för IED-verksamheten lagring av avfall på den plats där det kommer att återvinnas eller bortskaffas. Lagring ingår normalt i tillstånd och anmälningsbeslut för återvinnings- eller bortskaffningsverksamheten. Den föreslagna ändringen kan komma att innebära mycket arbete för tillsynsmyndigheter och verksamhetsutövare jämfört med miljönyttan.

6.5.3. Mellanlagring (29 kap. 4 och 5 §§)

Det verkar i flera fall oklart om den lagring som bedrivs vid olika verksamheter ska bedömas som en del av insamling eller en annan slags lagring.

Länstyrelsen har återigen fått synpunkter på mängden ett ton annat farligt avfall. Flera verksamhetsutövare anser att det är denna mängd som orsakar tillståndsplikt för lagring vid vissa återvinningscentraler. Naturvårdsverket kommenterar detta men föreslår ingen ändring i nuläget.

6.5.4 Sortering (29 kap. 6-7 §§)

Naturvårdsverket anser att inledande sortering/försortering kan ske i samband med insamling utan att klassas som sortering enligt miljöprövningsförordningen. Det finns ett stort behov av förtydligande av att de föreslagna bestämmelserna 29:44 och 45 §§ inte omfattar viss sortering.

6.5.8 Användning för anläggningsändamål (29 kap 13 och 14 §§)

Länsstyrelsen anser att de nya bestämmelsernas formuleringar är bättre.

6.5.9 Biologisk behandling

Länsstyrelsen instämmer med Naturvårdsverket att det kommer att behövas mycket vägledning för de nya reglerna, inte minst genom bestämmelserna om rötning av olika slags material och avfall enligt 21 och 28 kap. miljöprövningsförordningen.

6.5.13 Deponering (29 kap. 35-41 §§)

När det gäller deponeringspunkterna bör man vara medveten om problemet med de deponier där avslutningsåtgärder pågår och kommer att pågå under många år. I vissa fall finns inte längre gällande tillstånd för deponering. Det kan vara svårt att bedöma kapacitetsgränser och det finns utrymme för olika tolkningar och klassificeringar. Det kan även diskuteras om krav enligt IED bör ställas på dessa deponier som delvis är täckta. Vägledning behövs för att få samstämmighet över landet.

6.5.21 Återvinning eller bortskaffande av farligt avfall (29 kap. 54-56 §§)

De aktuella bestämmelserna avser återvinning eller bortskaffande. När det gäller olja står det dock ”... *eller annan återanvändning av olja*” vilket medför tolkningsproblem om verksamheten endast renar olja och sedan skickar den renade oljan vidare till andra anläggningar (ingen direkt återanvändning). De föreslagna tilläggen om biologisk behandling och fysikalisk/kemisk behandling kan dock innebära att verksamheten ändå omfattas av bestämmelserna.

8. Djupborrning

Länsstyrelsen anser att förslagen kan innebära vissa tolkningsproblem. När det gäller djupborrning behövs någon form av vägledning från Naturvårdsverket om vad som kan anses vara djupborrning. Eller att djupborrning är kopplat till en tidsperiod när borrningen pågår (mer störningar om längre tid), ungefär som uppställning av krossverk.

Naturvårdsverket föreslår att provborrning efter uran ska anmälas till kommunen. Enligt de anmälningar som varit aktuella i länet under den senaste tiden anger verksamhetsutövare exempelvis att de borrar efter molybden. De skulle lika gärna kunna skriva vanadin, zink eller uran. Det finns många grundämnen i alunskiffer som kan vara intressanta för en prospektör. Eftersom uran ofta finns i alunskiffer kanske det skulle stå provborrning i alunskiffer i stället men då missar man andra uranhaltiga mineral och bergarter.

Så länge det finns tolkningsproblem anser Länsstyrelsen att provborrning efter mineral ska ligga kvar som samråd enligt 12 kap 6§ miljöbalken.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Yttrande

Datum
2016-01-25

Diarienummer
500-7213-15

11. 5 Författningsförslag (Berg- och naturgrustäcker)

Länsstyrelsen anser att det är bra att den yta som kan undantas efterbehandling vid avslut av täkt föreslås utökas till 2 ha.

Bilaga 2. Naturvårdsverkets förslag angående avgifter

Förslagen innebär mest administrativa justeringar med anledning av de föreslagna ändringarna i miljöprövningsförordningen. Länsstyrelsen har inga synpunkter på förslagen.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Jöran Hägglund efter föredragning av miljöskyddshandläggare Karin Olsson Westbye. I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Susanna Löfgren, biträdande länsråd Bengt-Åke Strömquist och enhetschef Miljöskyddsenheten Marina Wallén Mattsson.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Jöran Hägglund
Landshövding

Karin Olsson Westbye
Miljöskyddshandläggare